

Odlingsåtgärder i jordbruket 2019

Träda, slåttervall, jordbearbetning, fånggrödor samt spridning av kalk på åkermark

Cultivation measures in agriculture 2019

Set-aside land, temporary grasses, tillage methods, catch crops and application of lime on arable land

I korta drag

Långliggande träda dominerar

Den totala arealen träda minskade med cirka 36 000 hektar mellan 2016 och 2019. Fortfarande var det långliggande träda, med liggstider på 3 år eller mer, som dominerade. Gammal vall var den vanligaste typen av både långliggande och kortliggande träda.

Vanligast med baljväxtvallar

Vid etableringen av slåttervallen såddes 83 procent av arealen in med en vallfröblandning som till viss del innehöll baljväxter. Allra vanligast var en blandning som innehöll både vit- och rödklöver. Ekologiskt odlade vallar såddes oftare in med baljväxter jämfört med konventionellt odlade vallar.

Plöjning minskar till förmån för stubbearbetning

Inför sådd av höstspannmål var det 50 procent av arealen som enbart stubbearbetades, vilket är en ökning med 20 procentenheter jämfört med 2016. Även inför sådd av vårkorn och havre ökade andelen areal som bara stubbearbetades. Plöjning eller en kombination av plöjning och stubbearbetning är dock fortfarande den dominerande odlingsåtgärden för att förbereda marken inför sådd av vårkorn och havre. För höstspannmål, vårkorn och havre var det endast en marginell andel av arealen som direktsåddes.

Tre procent av åkermarken kalkas

Knappt tre procent av åkerarealen kalkades 2019. Totalt spreds 326 000 ton kalkningsmedel 2019, vilket motsvarar cirka 137 000 ton CaO totalt, eller 1,9 ton CaO per hektar kalkad åkermark. Mängden kadmium i kalkningsmedel som spreds på åkermarken 2019 beräknas totalt till 93 kg.



Ylva Andrist Rangel, SCB, tfn 010-479 68 56, ylva.andrist-rangel@scb.se
Anna Redner, SCB, tfn 010-479 67 05, anna.redner@scb.se

Statistiken har producerats av SCB, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-3815 Serie MI - Miljövård. Utkom den 25 november 2020.
URN:NBN:SE:SCB-2020-MI30SM2003_pdf
Utgivare av Statistiska meddelanden är Joakim Stymne, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	4
Bakgrund	4
Resultat	4
Arealen träda minskade mellan 2016 och 2019	4
Större andel yngre vallar på ekologiskt odlad areal	4
Drygt 80 procent av slåttervallsarealen såddes in med baljväxter	5
Plöjning minskar till förmån för stubbearbetning	5
En fjärdedel av arealen vårbearbetas inför sådd av korn och havre	5
Vallgräs vanligaste fånggröda	5
Knappt tre procent av åkerarealen kalkas	6
Minskad användningen av strukturkalk	6
Kadmium i kalk spridd på åkermark	6
tabeller	8
Tecken och förkortningar	8
1.1 Trädesareal 2019 fördelad på kort- och långliggande träda	9
1.2 Träda 2019 fördelad efter etableringsgröda	10
2.1 Slåttervall 2019 fördelad efter ålder	11
2.2 Slåttervall 2019 fördelad efter utsädet med avseende på baljväxtinblandning	12
3.1 Jordbearbetningsteknik inför 2019 års grödor (höstspannmål, vårkorn och havre)	13
3.2 Tidpunkt för första jordbearbetning inför 2019 års grödor (höstspannmål, vårkorn och havre)	14
3.3 Fånggrödor hösten 2019	15
4.1 Spridning av kalk på åkermark angivet som kalkad åkerareal (hektar och procent av total åkerareal) och kalkningsmedel (ton) 2019	16
4.2 Total mängd kalciumoxid (ton CaO) och magnesium (ton) i spridd kalk samt hektargivor på kalkad åkerareal (ton CaO/hektar, kg magnesium/hektar) 2019	17
Kartor	18
1. Produktionsområden (PO8)	18
Kort om statistiken	19
Statistikens ändamål och innehåll	19
Definitioner och förklaringar	20
Information om statistikens framställning	20
Information om statistikens kvalitet	21
Bra att veta	23
Jämförbarhet över tid	23

Publicering	24
Annan statistik	25
In English	26
Summary	26
List of tables	27
List of terms	28

Statistiken med kommentarer

Bakgrund

Syftet med undersökningen är att tillhandahålla statistik inom växtnärlingsområdet som kan användas för uppföljning och utvärdering av miljö kvalitetsmål samt rapportering av genomförande av EU-direktiv och internationella konventioner. Statistiken visar förekomst och typ av träda, slåttervall, fånggrödor, jordbearbetning och kalkning. Statistiken bygger på uppgifter som intermitterant samlas in från ett urval av jordbruksföretag och på registeruppgifter från Jordbruksverket. Resultaten presenteras för riket, jordbrukets åtta produktionsområden och, för kalk, även för län.

Resultat

Arealen träda minskade mellan 2016 och 2019

Enligt Lantbruksregistret minskade den totala trädesarealen (grödkod 60) med ungefär 36 000 ha mellan 2016 och 2019. Minskningen skedde i huvudsak mellan 2018 och 2019. En orsak kan vara att torkan och den efterföljande bristen på grovfoder 2018 gjorde att en del vallarealer som tidigare använts som träda istället användes som vall under 2019. Träda används också som ekologisk fokusareal i förgröningsstödet. Om andra ekologiska fokusarealer såsom obrukade fältkanter, baljväxter m.m. används i högre utsträckning kan trädesarealen minska.

I tabell 1.1 visas fördelningen av trädesarealen i avseende på kort- och långliggande. Under 2019 var 37 procent av trädesarealen kortliggande. Med kortliggande träda menas åkermark som varit obrukad i ett eller två år. Liksom i föregående undersökning dominerade arealen långliggande träda, 63 procent.

Den långliggande trädan bestod till största delen av gammal vall, 78 procent (tabell 1.2). Den kortliggande trädan bestod också till stor del av gammal vall, 42 procent, men andelen stubbträda var större för den kortliggande trädan än för den långliggande. Kategorin "Annat" utgörs till största delen av svartträda, vilket betyder att marken ligger bar utan växtlighet. Svartträda används bland annat i ekologisk odling för bekämpning av roto gräs. En mindre del (ca 1 500 ha) av kategorin "Annat" utgörs från och med 2019 av så kallad blommande träda, som sås in med blommande växter för att gynna pollinatörer.

Större andel yngre vallar på ekologiskt odlad areal

I tabell 2.1 redovisas arealen slåttervall fördelad efter ålder. För 2019 har tabellen utökats med ytterligare en ålderskategori; "5 år eller äldre". Den totala arealen slåttervall ökade med nästan 60 000 hektar mellan år 2016 och 2019, vilket kan bero på en omställning till mer vallodling för att undvika grovfoderbrist likt den som uppstod 2018 till följd av torkan.

En större andel av slåttervallsarealen var yngre i ekologisk än i konventionell odling. För den ny tillkomna ålderskategorin, "5 år eller äldre" är det stor skillnad mellan de två typerna av odling. Av den konventionella arealen 2019 fanns 23% i denna kategori, men bara 11 % av den ekologiska. Med ekologiskt odlad menas här vallar med ersättning för ekologisk odling. I ekologiska vallar är det särskilt viktigt att bibehålla en viss mängd baljväxter, såsom klöver, som fixerar eget kväve från luften. Eftersom vallbaljväxternas andel minskar med vallens ålder behöver ekologiska vallar brytas tidigare än konventionellt odlade vallar för att inte tappa i produktionsförmåga.

Drygt 80 procent av slåttervallsarealen såddes in med baljväxter

Den mest förekommande vallfröblandningen vid insådd av slåttervall var en blandning som innehöll baljväxter. En sådan blandning användes på 83 procent av slåttervallsarealen (tabell 2.2). Vallinsådd med baljväxter har ökat kontinuerligt, både i konventionellt och ekologiskt odlade vallar. En anledning kan vara en strävan att bli mer självförsörjande med egenodlat protein till djuren.

Av vallfröblandningar med baljväxter var blandningar med både röd- och vitklöver i utsädet vanligast. I snitt för riket användes denna typ på 47 procent av slåttervallsarealen vid insådd.

På regional nivå sticker Götalands mellanbygder och Övre Norrland ut. I Götalands mellanbygder dominerade kategorin ”övriga samt blandat” som till största delen är blandningar med röd- och vitklöver samt lucern. Innehållet av lucern i försålda vallfröblandningar har ökat de senaste åren och det finns nu blandningar innehållande lucern för de flesta odlingsområden. Även blandningar med andra vallbaljväxter såsom käringtand och alsikeklöver förekommer i ”övriga samt blandat” men i mindre utsträckning. I Övre Norrland (NÖ) dominerar slåttervallar med enbart rödklöver som baljväxt, och utgjorde där 42 procent av arealen 2019. Det finns sortmaterial av rödklöver som är mer hårdigt än sorter av vitklöver och lucern, vilket förklarar rödklöverns dominans i de nordligaste delarna av Sverige.

Som nämnts ovan är de ekologiskt odlade vallarna beroende av att ha en hög andel baljväxter för att tillgodose kvävebehovet, vilket kan förklara varför så mycket som 97 procent av den ekologiska slåttervallsarealen såddes in med någon typ av baljväxt i vallfröblandningen. För de konventionella slåttervallarna var motsvarande arealandel 78 procent.

Plöjning minskar till förmån för stubbearbetning

Inför sådd av höstspannmål var det 50 procent av arealen som enbart stubbearbetades, vilket är en ökning med 20 procentenheter jämfört med 2016 (tabell 3.1). En liten del av arealen, 3 procent, direktsåddes och resten av arealen plöjdes eller bearbetades med en kombination av plöjning och stubbearbetning.

Inför sådd av vårkorn och havre var det på samma sätt som tidigare år en stor andel av arealen som plöjdes, 76 respektive 82 procent. Andelen areal som enbart stubbearbetats inför sådd av vårkorn och havre har ökat, och liksom för höstspannmål, var det för vårkorn och havre endast en marginell andel av arealen som direktsåddes.

En fjärdedel av arealen vårbearbetas inför sådd av korn och havre

Andelen vårbearbetad areal inför sådd av vårkorn och havre låg på samma nivå som 2016, det vill säga en fjärdedel (tabell 3.2). Arealen vårkorn och havre minskade mellan undersökningsåren till förmån för höstsådd spannmål, vilket betyder att den totala arealen som vårbearbetades minskade med ca en femtedel.

Tidpunkt för första jordbearbetning är årsmånsberoende och bearbetning sker tidigare i norra Sverige än i södra. Bearbetning hösten 2018 skedde tidigare än föregående undersökningsår. Det berodde på torkan som gjorde att spannmålen brådmognade och skörden tidigarelades.

Vallgräs vanligaste fånggröda

Vallgräs var den vanligaste fånggrödan, 56 procent, följt av oljerättika/rättika med 26 procent (tabell 3.3). I Götalands södra slättbygder var drygt hälften av arealen fånggröda oljerättika/rättika. Eftersom rättikor behöver en längre växtperiod på hösten är de mindre förekommande i norra Götaland och Svealand. Med fånggröda menas här växtlighet som odlas mellan två grödor för att redu-

cera växtnäringsläckage. Endast arealer med miljöersättning för minskat kväveläckage ingår i statistiken. Ersättningen kan bara sökas för arealer inom nitrat-känsliga områden.

Knappt tre procent av åkerarealen kalkas

Kalkningsmedel spreds under 2019 på cirka 72 000 hektar åkermark, vilket motsvarar 2,8 procent av den totala åkerarealen (tabell 4.1). Andelen kalkad åkerareal har varit relativt konstant under de senaste åren. Den totala mängden kalkningsmedel, omräknad till kalciumoxid (CaO), var 2019 cirka 137 000 ton (tabell 4.2). Utslaget på den kalkade arealen blir det 1,9 ton CaO per hektar. Mängden magnesium (Mg) som spreds med kalkningsmedel 2019 var cirka 5 000 ton, vilket motsvarar ca 70 kg Mg per hektar kalkad åkermark.

Minskad användningen av strukturkalk

Strukturkalk är släckt eller bränd kalk som förutom att den har en pH-höjande effekt också påverkar strukturen på lerjordar positivt. Strukturkalk innehåller, till skillnad från kalkstensmjöl, aktiv CaO.

I tabell 1 redovisas strukturkalk separat, men den ingår även som en delmängd av den kalk som redovisas i tabellerna 4.1 och 4.2. Den strukturkalk som redovisas i tabell 1 är de kalkningsmedel som i dag saluförs som strukturkalk. De är blandningar av släckt kalk och kalkstensmjöl/kalkstenskross med en halt av aktiv CaO mellan 15 och 20 procent. Gips, som också har en övergående struktur-effekt, ingår inte i statistiken.

Användningen av strukturkalk minskade under 2019 jämfört med tidigare år. En möjlig orsak kan vara att arealen med lerjordar där strukturkalken har effekt redan har kalkats under tidigare år, och behovet av strukturkalkning har därför minskat eftersom det är en långsiktig åtgärd.

Tabell 1. Spridning av strukturkalk 2010–2019 på åkermark, angivet som kalkningsmedel (ton), total mängd kalciumoxid (ton CaO), kalkad åkerareal (hektar) samt kalciumoxid per hektar strukturkalkad areal (ton CaO/hektar)

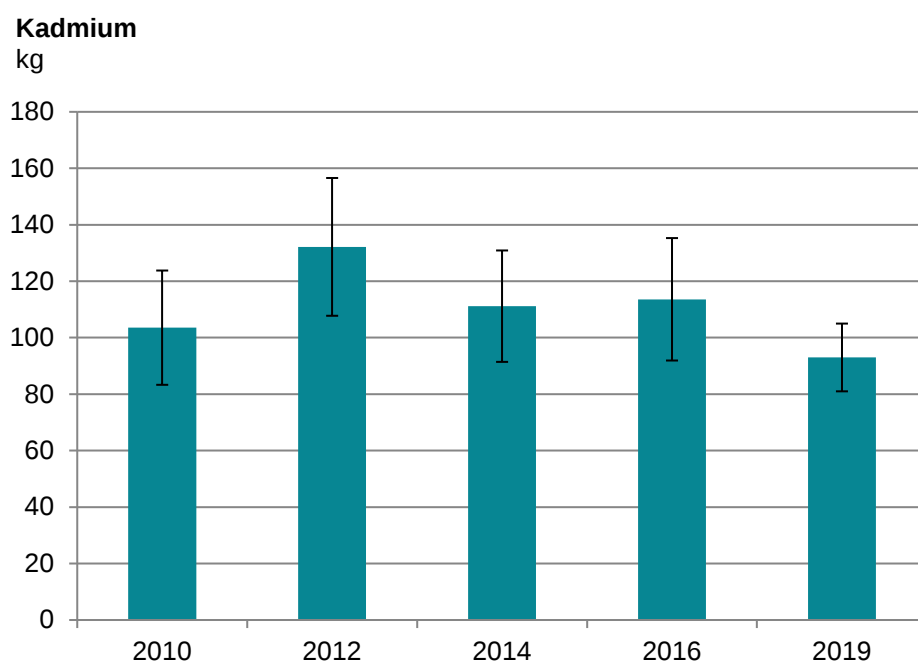
	Kalkningsmedel		CaO		Kalkad åkerareal		CaO	
	ton	fm ¹	ton	fm ¹	hektar	fm ¹	ton/ha	fm ¹
Riket								
2019	14 400 ± 5 900		6 800 ± 2 800		2 500 ± 1 000		2,8 ± 0,4	
2016	37 600 ± 13 400		16 800 ± 6 000		6 800 ± 2 700		2,5 ± 0,3	
2014	34 000 ± 10 200		14 400 ± 4 300		6 100 ± 1 900		2,4 ± 0,1	
2012	31 000 ± 14 900		13 900 ± 6 700		5 400 ± 2 600		2,6 ± 0,3	
2010	.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..	

Anm.: Hänsyn taget till vattenhalt i handelsvaran vid omräkning till CaO.

1) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

Kadmium i kalk spridd på åkermark

Mängden kadmium i kalkningsmedel som spreds på åkermarken 2019 beräknas totalt till 93 kg (Figur 1). Jämfört med 2012 var det en minskad tillförsel, men jämfört med de övriga undersökta åren är förändringen inte signifikant. Den tillförda mängden kadmium via kalkningsmedel kan jämföras med tillförseln via fosforgödselmedel som odlingsåret 2018/2019 var 97 kg (MI 30 SM 2001).



Figur 1. Mängd kadmium (kg) i kalk spridd på åkermark 2010–2019. Felstap-
larna avser 95-procentiga konfidensintervall omkring skattningarna.

tabeller

Tecken och förkortningar

Symbols and abbreviations

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges. Redovisningen begränsas till resultat som grundas på minst 20 observationer och ett medelfel < 35 %. För skattningar avseende andelar gäller minst 50 observationer.	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
PO	Produktionsområde	Agricultural production area
GSS	Götalands södra slättbygder	Plain districts in Southern Götaland
GMB	Götalands mellanbygder	Central districts in Götaland
GNS	Götalands norra slättbygder	Plain districts in Northern Götaland
SS	Svealands slättbygder	Plain districts in Svealand
GSK	Götalands skogsbygder	Forest districts in Götaland
MSK	Mellersta Sveriges skogsbygder	Forest districts in Central Sweden
NN	Nedre Norrland	Lower parts of Norrland
NÖ	Övre Norrland	Upper parts of Norrland

1.1 Trädesareal 2019 fördelad på kort- och långliggande träda

1.1 Set-aside land (fallow) 2019 by short and long term set-aside

	Antal företag ¹	Areal träda ² ha	Andel av trädesarealen med			
			Kortliggande träda ³		Långliggande träda ³	
			%	fm ⁴	%	fm ⁴
Riket						
2019	2 106	131 700	37 ±	5	63 ±	5
2016	2 028	167 600	44 ±	5	56 ±	5
2014	1 281	129 400	29 ±	4	71 ±	4
2012	1 332	151 500	38 ±	4	62 ±	4
2010	..	176 800	46 ±	4	54 ±	4
2008	..	146 500	25 ±	3	75 ±	3
2006	..	306 900	49 ±	3	51 ±	3
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	295	8 500	35 ±	12	65 ±	12
Götalands mellanbygder	367	9 400	44 ±	9	56 ±	9
Götalands norra slättbygder	323	21 100	40 ±	9	60 ±	9
Svealands slättbygder	396	47 400	46 ±	10	54 ±	10
Götalands skogsbygder	358	17 500	20 ±	10	80 ±	10
Mellersta Sveriges skogsbygder	137	13 400	29 ±	14	71 ±	14
Nedre Norrland	104	5 300	25 ±	11	75 ±	11
Övre Norrland	126	9 000	37 ±	17	63 ±	17

1) Antal företag som ingår i beräkningarna.

2) Arealuppgifter från Lantbruksregistret, Träda grödkod 60.

3) Kortliggande = 1 och 2 år. Långliggande = 3 år eller mer.

4) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

1.2 Träda 2019 fördelad efter etableringsgröda

1.2 Set-aside land (fallow) 2019 by establishment crop

	Antal företag ¹	Areal träda ² ha	Andel av trädesarealen med									
			Gammal vall		Stubb		Gräsinsådd		Gräsinsådd m. baljväxt		Annat ⁴	
			%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³
Träda totalt												
Riket												
2019	2 104	131 700	64 ± 5		18 ± 3		7 ± 2		3 ± 2		8 ± 3	
2016	2 016	167 600	54 ± 6		25 ± 5		12 ± 5		3 ± 2		6 ± 2	
2014	1 271	129 400	46 ± 4		28 ± 4		13 ± 3		9 ± 3		4 ± 2	
2012	1 324	151 500	42 ± 4		33 ± 4		15 ± 3		5 ± 2		6 ± 2	
2010	..	176 800	32 ± 4		38 ± 4		19 ± 3		4 ± 1		7 ± 2	
2008	..	146 500	41 ± 4		22 ± 3		25 ± 3		9 ± 2		3 ± 1	
2006	..	306 900	31 ± 2		32 ± 3		27 ± 3		10 ± 2		– ± –	
Produktionsområden ⁵												
GSS	295	8 500	59 ± 9		8 ± 4		23 ± 7		3 ± 2		7 ± 4	
GMB	366	9 400	54 ± 8		12 ± 5		17 ± 6		7 ± 6		10 ± 4	
GNS	323	21 100	47 ± 11		32 ± 10		8 ± 4		2 ± 1		11 ± 7	
SS	396	47 400	57 ± 10		25 ± 7		5 ± 3		4 ± 3		10 ± 6	
GSK	357	17 500	85 ± 9		3 ± 2		5 ± 5		1 ± 1		5 ± 6	
SSK	137	13 400	72 ± 15		17 ± 12		1 ± 1		7 ± 10		3 ± 3	
NN	104	5 300	80 ± 14		5 ± 7		7 ± 10		6 ± 9		3 ± 4	
NÖ	126	9 000	85 ± 15		13 ± 15		0 ± 0		0 ± 0		2 ± 2	
Kortliggande träda ²												
Riket												
2019	758	48 100	42 ± 6		31 ± 6		5 ± 2		7 ± 4		16 ± 6	
2016	1 095	73 400	45 ± 6		32 ± 6		9 ± 3		5 ± 3		8 ± 3	
2014	373	38 000	26 ± 6		50 ± 7		8 ± 4		7 ± 4		10 ± 4	
2012	460	57 900	22 ± 5		51 ± 6		11 ± 5		5 ± 3		12 ± 5	
2010	..	81 400	12 ± 4		63 ± 5		7 ± 3		5 ± 2		12 ± 4	
2008	..	36 600	25 ± 6		43 ± 7		18 ± 7		10 ± 4		3 ± 3	
2006	..	150 400	16 ± 3		51 ± 4		21 ± 4		12 ± 3		– ± –	
Produktionsområden ⁵												
GSS	105	3 000	61 ± 21		14 ± 10		12 ± 8		3 ± 4		10 ± 9	
GMB	144	4 100	60 ± 14		15 ± 8		5 ± 4		11 ± 12		9 ± 5	
GNS	129	8 400	23 ± 8		47 ± 11		10 ± 6		3 ± 3		17 ± 9	
SS	161	21 600	27 ± 9		40 ± 12		5 ± 5		6 ± 6		22 ± 12	
GSK	93	3 600	61 ± 21		12 ± 8		2 ± 2		7 ± 6		19 ± 23	
SSK	48	3 900	.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..	
NN	31	1 300	.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..	
NÖ	47	3 300	.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..	
Långliggande träda ²												
Riket												
2019	1 346	83 600	78 ± 5		10 ± 4		8 ± 2		1 ± 1		3 ± 2	
2016	921	94 200	61 ± 9		19 ± 7		14 ± 8		2 ± 2		4 ± 2	
2014	898	91 400	54 ± 5		19 ± 4		15 ± 4		10 ± 3		2 ± 1	
2012	864	93 600	54 ± 5		22 ± 4		17 ± 4		4 ± 2		2 ± 2	
2010	..	95 400	50 ± 6		16 ± 4		28 ± 5		3 ± 2		2 ± 2	
2008	..	109 900	46 ± 4		15 ± 3		27 ± 4		9 ± 3		3 ± 2	
2006	..	156 500	45 ± 4		13 ± 3		33 ± 4		9 ± 2		– ± –	
Produktionsområden ⁵												
GSS	190	5 600	58 ± 9		5 ± 3		29 ± 8		3 ± 2		6 ± 4	
GMB	222	5 200	50 ± 10		10 ± 7		27 ± 10		3 ± 6		10 ± 5	
GNS	194	12 700	62 ± 16		23 ± 15		7 ± 5		1 ± 1		7 ± 9	
SS	235	25 800	82 ± 8		12 ± 6		4 ± 3		2 ± 2		0 ± 1	
GSK	264	13 900	92 ± 7		1 ± 1		6 ± 7		0 ± 0		1 ± 1	
SSK	89	9 600	84 ± 14		11 ± 14		2 ± 2		1 ± 1		2 ± 4	
NN	73	4 000	80 ± 18		5 ± 9		8 ± 13		7 ± 12		1 ± 1	
NÖ	79	5 700	83 ± 23		14 ± 23		0 ± 0		0 ± 0		2 ± 4	

1) Antal företag som ingår i beräkningarna.

2) Lantbruksregistret, Träda grödkod 60. Gäller ej arealer för "Kortliggande träda" och "Långliggande träda", vilka är skattade.

3) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

4) Ny redovisningskategori fr.o.m. 2008.

5) PO=Produktionsområden, se sid 8.

2.1 Slåttervall 2019 fördelad efter ålder

2.1 Temporary grasses 2019 by age

	Antal företag ¹	Areal slåttervall ² ha	Andel av slåttervallsarealen									
			1 år		2 år		3 år		4 år ⁴		5 år eller äldre ⁴	
			%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³
Totalt												
Riket												
2019	3 327	862 400	24 ± 2		22 ± 2		19 ± 2		14 ± 2		20 ± 2	
2016	3 205	805 500	25 ± 2		21 ± 2		18 ± 2		36 ± 2		.. ± ..	
Produktionsområden ⁵												
GSS	293	35 500	32 ± 8		25 ± 11		19 ± 9		10 ± 5		13 ± 4	
GMB	531	102 100	21 ± 3		24 ± 5		25 ± 4		16 ± 3		14 ± 3	
GNS	378	97 600	23 ± 6		29 ± 9		21 ± 6		11 ± 5		16 ± 5	
SS	468	155 600	23 ± 5		16 ± 4		13 ± 3		17 ± 4		31 ± 5	
GSK	880	242 500	24 ± 3		21 ± 3		20 ± 3		16 ± 3		18 ± 3	
SSK	261	74 700	18 ± 5		22 ± 9		21 ± 6		15 ± 5		23 ± 7	
NN	286	90 600	28 ± 6		26 ± 5		15 ± 5		8 ± 3		23 ± 5	
NÖ	230	64 700	33 ± 7		18 ± 5		21 ± 6		12 ± 5		16 ± 5	
Konventionellt odlad												
Riket												
2019	2 648	649 400	23 ± 2		21 ± 2		19 ± 2		14 ± 2		23 ± 2	
2016	2 579	622 300	22 ± 2		19 ± 2		18 ± 2		40 ± 3		.. ± ..	
Produktionsområden ⁵												
GSS	271	31 700	31 ± 9		27 ± 11		19 ± 10		11 ± 5		13 ± 5	
GMB	467	85 700	20 ± 4		23 ± 5		27 ± 5		15 ± 3		14 ± 3	
GNS	271	61 700	21 ± 7		18 ± 5		24 ± 8		15 ± 7		22 ± 7	
SS	345	106 600	16 ± 5		15 ± 4		12 ± 4		16 ± 6		41 ± 7	
GSK	684	191 700	24 ± 4		22 ± 4		17 ± 3		16 ± 3		20 ± 4	
SSK	190	50 500	17 ± 6		18 ± 12		21 ± 7		17 ± 7		27 ± 8	
NN	223	66 000	25 ± 6		26 ± 6		14 ± 5		10 ± 4		25 ± 6	
NÖ	197	55 800	35 ± 7		18 ± 5		20 ± 7		10 ± 5		17 ± 6	
Ekologiskt odlad ⁶												
Riket												
2019	679	212 900	29 ± 4		27 ± 5		21 ± 3		13 ± 3		11 ± 3	
2016	626	183 100	33 ± 4		27 ± 4		18 ± 3		23 ± 4		.. ± ..	
Produktionsområden ⁵												
GSS	22	3 800	.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..	
GMB	64	16 400	21 ± 9		31 ± 14		13 ± 8		20 ± 10		14 ± 11	
GNS	107	35 900	26 ± 10		48 ± 17		16 ± 9		4 ± 4		6 ± 4	
SS	123	49 000	40 ± 9		19 ± 6		15 ± 6		18 ± 7		9 ± 5	
GSK	196	50 800	25 ± 6		17 ± 5		29 ± 6		18 ± 6		12 ± 5	
SSK	71	24 200	20 ± 9		34 ± 12		22 ± 10		10 ± 7		14 ± 9	
NN	63	24 600	40 ± 13		27 ± 11		18 ± 10		0 ± 0		16 ± 11	
NÖ	33	8 900	.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..	

1) Antal företag som ingår i beräkningarna.

2) Arealuppgifter från JO 16 SM 2001 och JO 14 SM 2001.

3) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

4) För 2016 ingår även all slåttervallsareal som är 5 år eller äldre i kategorin "4 år".

5) Produktionsområden, se sid 8.

6) Med ersättning för ekologisk odling.

2.2 Slåttervall 2019 fördelad efter utsädet med avseende på baljväxtinblandning

2.2 Temporary grasses 2019 by type of leguminous plants in the seed mixture

	Antal företag ¹	Areal slåttervall ² ha	Andel av slåttervallsarealen											
			Endast rödklöver		Endast vitklöver		Blandat röd- och vitklöver ³		Endast lusern		Övriga samt blandat ⁴		Utan baljväxter	
			%	fm ⁵	%	fm ⁵	%	fm ⁵	%	fm ⁵	%	fm ⁵	%	fm ⁵
Totalt														
Riket														
2019	2 145	862 400	13 ± 2	2	4 ± 2	2	47 ± 3	3	3 ± 1	17 ± 2	2	17 ± 2	2	
2016	2 090	805 500	15 ± 2	2	3 ± 1	1	49 ± 2	1	1 ± 0	13 ± 2	2	19 ± 2	2	
2014	886	878 000	11 ± 3	3	1 ± 1	1	46 ± 5	3	3 ± 1	14 ± 5	5	25 ± 5	5	
2012	..	893 000	11 ± 3	3	2 ± 1	1	.. ± ..	4	4 ± 2	50 ± 6	6	33 ± 6	6	
2010	..	894 700	15 ± 3	3	2 ± 1	1	.. ± ..	3	3 ± 2	53 ± 6	6	29 ± 5	5	
2008	..	870 700	18 ± 4	4	3 ± 2	2	.. ± ..	1	1 ± 1	51 ± 5	5	27 ± 4	4	
2006	..	816 400	20 ± ..	..	1 ± ..	..	.. ± ..	2	2 ± ..	48 ± ..	..	29 ± ..	..	
Produktionsområden ⁶														
GSS	195	35 500	5 ± 4	4	1 ± 1	1	37 ± 11	9	9 ± 15	9 ± 4	4	38 ± 14	14	
GMB	344	102 100	10 ± 4	4	3 ± 2	2	23 ± 5	9	9 ± 4	41 ± 6	6	14 ± 4	4	
GNS	264	97 600	8 ± 3	3	2 ± 2	2	55 ± 10	2	2 ± 1	19 ± 7	7	13 ± 5	5	
SS	249	155 600	12 ± 5	5	3 ± 2	2	47 ± 8	4	4 ± 4	18 ± 6	6	16 ± 6	6	
GSK	587	242 500	12 ± 3	3	4 ± 2	2	55 ± 5	0	0 ± 0	14 ± 3	3	14 ± 4	4	
SSK	158	74 700	5 ± 3	3	12 ± 18	18	52 ± 12	0	0 ± 0	18 ± 7	7	14 ± 6	6	
NN	186	90 600	23 ± 7	7	1 ± 2	2	48 ± 7	0	0 ± 0	7 ± 4	4	20 ± 6	6	
NÖ	162	64 700	42 ± 9	9	0 ± 0	0	33 ± 9	0	0 ± 0	3 ± 2	2	21 ± 8	8	
Konventionellt odlad														
Riket														
2019	1 645	649 400	16 ± 2	2	4 ± 3	3	40 ± 3	3	3 ± 2	14 ± 2	2	22 ± 3	3	
2016	1 603	622 300	18 ± 2	2	3 ± 1	1	42 ± 3	1	1 ± 0	11 ± 2	2	24 ± 3	3	
2014	688	676 000	15 ± 4	4	1 ± 1	1	40 ± 6	4	4 ± 2	10 ± 5	5	30 ± 6	6	
2012	..	693 100	16 ± 4	4	1 ± 1	1	.. ± ..	6	6 ± 4	41 ± 7	7	37 ± 7	7	
2010	..	683 900	18 ± 4	4	2 ± 1	1	.. ± ..	3	3 ± 2	44 ± 6	6	34 ± 6	6	
2008	..	650 700	21 ± 4	4	4 ± 2	2	.. ± ..	1	1 ± 1	43 ± 5	5	31 ± 5	5	
2006	..	533 000	27 ± ..	..	1 ± ..	..	.. ± ..	2	2 ± ..	39 ± ..	..	31 ± ..	..	
Ekologiskt odlad ⁷														
Riket														
2019	500	212 900	7 ± 2	2	2 ± 1	1	63 ± 5	1	1 ± 1	25 ± 4	4	3 ± 1	1	
2016	487	183 100	5 ± 2	2	2 ± 2	2	67 ± 4	2	2 ± 1	18 ± 3	3	7 ± 3	3	
2014	198	202 000	4 ± 3	3	1 ± 1	1	57 ± 11	1	1 ± 2	23 ± 10	10	15 ± 8	8	
2012	..	199 900	4 ± 2	2	3 ± 3	3	.. ± ..	1	1 ± 2	67 ± 9	9	25 ± 8	8	
2010	..	202 300	8 ± 4	4	1 ± 2	2	.. ± ..	2	2 ± 2	74 ± 8	8	18 ± 7	7	
2008	..	210 600	11 ± 7	7	1 ± 1	1	.. ± ..	1	1 ± 1	68 ± 10	10	17 ± 8	8	
2006	..	269 600	8 ± ..	..	2 ± ..	..	.. ± ..	2	2 ± ..	63 ± ..	..	25 ± ..	..	

1) Antal företag som ingår i beräkningarna.

2) Arealuppgifter från JO 16 SM 2001 och JO 14 SM 2001.

3) Särredovisas fr.o.m. 2014. Ingick t.o.m. 2012 i kategorin "Övriga samt blandat".

4) Övriga baljväxter samt blandningar av baljväxter. I 2006 år SM kallades denna kategori för "Röd- och vitklöver".

Fr.o.m. 2014 ingår ej blandningar med enbart röd- och vitklöver.

5) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

6) Produktionsområden, se sid 8.

7) Med ersättning för ekologisk odling.

3.1 Jordbearbetningsteknik inför 2019 års grödor (höstspannmål, vårkorn och havre)

3.1 Tillage methods before crops harvested 2019 (winter grain, spring barley and oats)

	Antal företag ¹	Areal ² ha	Andel av grödarealen							
			Endast plöjning		Endast stubb- bearbetning		Plöjning och stubbearbetning		Ingen bearbetning	
			%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³
Höstspannmål										
Riket										
2019	1 862	505 200	38 ± 3		50 ± 3		10 ± 1		3 ± 1	
2016	1 733	438 800	59 ± 3		30 ± 3		9 ± 2		2 ± 1	
2014	1 216	458 700	46 ± 3		36 ± 3		14 ± 2		4 ± 1	
2012	1 034	338 600	61 ± 3		26 ± 3		10 ± 2		3 ± 1	
2010	..	410 200	53 ± 3		34 ± 3		11 ± 2		2 ± 1	
2008	..	398 900	52 ± 3		32 ± 3		13 ± 2		2 ± 1	
2006	..	402 400	54 ± ..		28 ± ..		14 ± ..		3 ± ..	
Produktionsområden ⁴										
GSS	372	105 900	18 ± 4		71 ± 5		9 ± 4		2 ± 1	
GMB	418	71 900	39 ± 6		45 ± 6		13 ± 4		3 ± 2	
GNS	377	142 100	55 ± 6		33 ± 6		10 ± 3		2 ± 2	
SS	344	139 200	31 ± 6		60 ± 6		5 ± 2		4 ± 3	
GSK	253	29 100	55 ± 8		23 ± 6		21 ± 6		1 ± 1	
SSK	78	15 500	57 ± 14		24 ± 11		19 ± 14		0 ± 0	
NN	19	1 400	.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..	
NÖ	.	0	. ± .		. ± .		. ± .		. ± .	
Vårkorn										
Riket										
2019	2 005	279 300	64 ± 3		23 ± 3		12 ± 2		1 ± 1	
2016	2 034	308 200	71 ± 3		17 ± 3		11 ± 2		1 ± 1	
2014	1 399	321 900	69 ± 3		16 ± 2		14 ± 2		1 ± 1	
2012	1 452	364 700	77 ± 2		11 ± 2		9 ± 2		2 ± 1	
2010	..	300 800	70 ± 3		14 ± 2		14 ± 2		2 ± 1	
2008	..	395 400	73 ± 2		12 ± 2		13 ± 2		1 ± 1	
2006	..	309 200	72 ± ..		11 ± ..		15 ± ..		1 ± ..	
Produktionsområden ⁴										
GSS	353	57 100	67 ± 6		24 ± 5		7 ± 2		2 ± 1	
GMB	403	34 100	64 ± 5		19 ± 4		17 ± 5		0 ± 0	
GNS	239	40 300	73 ± 7		14 ± 6		13 ± 5		0 ± 0	
SS	318	79 400	46 ± 7		43 ± 7		9 ± 3		3 ± 2	
GSK	386	31 100	76 ± 5		7 ± 3		16 ± 4		1 ± 1	
SSK	108	14 900	76 ± 13		11 ± 11		9 ± 5		3 ± 6	
NN	107	12 700	65 ± 12		9 ± 6		26 ± 12		0 ± 0	
NÖ	91	9 700	82 ± 9		10 ± 7		8 ± 6		0 ± 0	
Havre										
Riket										
2019	1 240	147 900	66 ± 4		16 ± 3		16 ± 3		2 ± 1	
2016	1 370	180 900	79 ± 3		8 ± 2		12 ± 2		1 ± 0	
2014	898	164 900	73 ± 3		11 ± 2		15 ± 3		1 ± 1	
2012	1 005	196 200	80 ± 3		7 ± 2		10 ± 2		3 ± 1	
2010	..	164 400	75 ± 4		10 ± 3		12 ± 3		3 ± 1	
2008	..	227 600	78 ± 3		9 ± 2		12 ± 2		2 ± 1	
2006	..	206 100	74 ± ..		10 ± ..		14 ± ..		2 ± ..	
Produktionsområden ⁴										
GSS	107	9 000	45 ± 12		22 ± 10		25 ± 14		8 ± 8	
GMB	87	4 600	49 ± 15		24 ± 14		25 ± 13		1 ± 2	
GNS	279	48 400	71 ± 7		12 ± 5		14 ± 5		3 ± 3	
SS	259	46 100	56 ± 8		26 ± 7		16 ± 6		2 ± 3	
GSK	322	23 200	74 ± 7		6 ± 4		19 ± 6		0 ± 0	
SSK	104	12 700	78 ± 10		10 ± 9		11 ± 6		0 ± 0	
NN	51	2 700	83 ± 11		3 ± 3		14 ± 10		0 ± 0	
NO	31	1 200	.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..		.. ± ..	

1) Antal företag som ingår i beräkningarna.

2) Arealuppgifter från JO 10 SM 1902.

3) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

4) Produktionsområden, se sid 8.

3.2 Tidpunkt för första jordbearbetning inför 2019 års grödor (höstspannmål, vårkorn och havre)

3.2 Time of first tillage before sowing of crops harvested 2019 (winter grain, spring barley and oats)

Andel av grödarealen som bröts i												
Höst- spannmål	Juli		Augusti		September		Oktober		November		Övriga månader	
	%	fm ¹	%	fm ¹	%	fm ¹	%	fm ¹	%	fm ¹	%	fm ¹
Riket												
2019	2 ±	1	45 ±	3	47 ±	3	5 ±	1	1 ±	0	0 ±	0
2016	1 ±	1	30 ±	3	61 ±	3	7 ±	1	1 ±	1	0 ±	0
2014	2 ±	1	50 ±	3	45 ±	3	2 ±	1	0 ±	0	0 ±	0
2012	3 ±	1	38 ±	3	53 ±	3	6 ±	1	0 ±	0	0 ±	0
2010	1 ±	1	42 ±	3	48 ±	3	7 ±	2	1 ±	1	1 ±	1
2008	3 ±	1	41 ±	3	45 ±	3	9 ±	2	1 ±	0	2 ±	1
2006	4 ±	..	37 ±	..	47 ±	..	8 ±	..	1 ±	..	3 ±	..
Produktionsområden²												
GSS	3 ±	2	37 ±	6	54 ±	7	5 ±	3	2 ±	1	0 ±	0
GMB	2 ±	1	34 ±	6	53 ±	6	9 ±	3	1 ±	1	0 ±	0
GNS	1 ±	1	56 ±	6	38 ±	6	4 ±	2	0 ±	0	0 ±	1
SS	3 ±	2	46 ±	7	45 ±	7	5 ±	2	0 ±	1	0 ±	0
GSK	3 ±	2	38 ±	8	49 ±	8	8 ±	4	2 ±	2	0 ±	0
SSK	0 ±	0	47 ±	14	45 ±	14	8 ±	9	0 ±	0	0 ±	0
NN	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..
NO	. ±	.	. ±	.	. ±	.	. ±	.	. ±	.	. ±	.
Vårkorn												
	Aug./Sept.		Oktober		November		Mars/April		Maj		Övriga månader	
	%	fm ¹	%	fm ¹	%	fm ¹	%	fm ¹	%	fm ¹	%	fm ¹
Riket												
2019	22 ±	3	35 ±	3	13 ±	2	22 ±	2	3 ±	1	6 ±	2
2016	17 ±	3	40 ±	3	12 ±	2	24 ±	2	5 ±	1	2 ±	1
2014	21 ±	2	24 ±	2	9 ±	2	36 ±	3	6 ±	1	3 ±	1
2012	16 ±	2	26 ±	2	14 ±	2	33 ±	3	9 ±	2	2 ±	1
2010	37 ±	3	30 ±	3	14 ±	2	12 ±	2	4 ±	1	3 ±	1
2008	27 ±	1	32 ±	2	19 ±	2	12 ±	2	3 ±	1	6 ±	1
2006	30 ±	..	31 ±	..	18 ±	..	15 ±	..	5 ±	..	1 ±	..
Produktionsområden²												
GSS	9 ±	3	24 ±	5	31 ±	6	26 ±	5	1 ±	1	9 ±	4
GMB	12 ±	4	22 ±	5	20 ±	4	37 ±	5	2 ±	1	7 ±	3
GNS	23 ±	6	44 ±	8	6 ±	4	24 ±	7	0 ±	0	3 ±	2
SS	41 ±	7	37 ±	7	4 ±	2	12 ±	4	2 ±	1	4 ±	4
GSK	8 ±	3	25 ±	5	16 ±	5	38 ±	6	2 ±	1	9 ±	5
SSK	12 ±	6	62 ±	13	7 ±	6	13 ±	7	5 ±	6	0 ±	0
NN	25 ±	9	57 ±	11	1 ±	2	3 ±	3	12 ±	6	1 ±	2
NO	29 ±	14	47 ±	15	0 ±	0	0 ±	0	22 ±	10	2 ±	2
Havre												
	Aug./Sept.		Oktober		November		Mars/April		Maj		Övriga månader	
	%	fm ¹	%	fm ¹	%	fm ¹	%	fm ¹	%	fm ¹	%	fm ¹
Riket												
2019	22 ±	3	39 ±	4	9 ±	2	21 ±	3	4 ±	2	4 ±	2
2016	12 ±	3	46 ±	4	12 ±	3	19 ±	3	6 ±	2	4 ±	2
2014	19 ±	3	26 ±	3	6 ±	2	37 ±	4	9 ±	2	2 ±	2
2012	14 ±	2	30 ±	3	11 ±	2	30 ±	3	13 ±	2	2 ±	1
2010	33 ±	4	39 ±	4	9 ±	2	13 ±	3	4 ±	2	2 ±	1
2008	24 ±	3	39 ±	3	14 ±	2	15 ±	3	3 ±	1	6 ±	2
2006	25 ±	..	38 ±	..	13 ±	..	16 ±	..	6 ±	..	2 ±	..
Produktionsområden²												
GSS	19 ±	12	26 ±	10	15 ±	10	29 ±	12	0 ±	0	11 ±	10
GMB	13 ±	7	19 ±	10	24 ±	15	38 ±	15	6 ±	7	0 ±	0
GNS	21 ±	6	41 ±	7	10 ±	5	22 ±	6	0 ±	0	5 ±	5
SS	34 ±	7	42 ±	8	4 ±	3	14 ±	5	3 ±	2	3 ±	3
GSK	10 ±	4	26 ±	7	15 ±	5	37 ±	8	6 ±	6	6 ±	5
SSK	17 ±	9	57 ±	12	3 ±	2	9 ±	5	11 ±	8	2 ±	4
NN	11 ±	7	61 ±	19	0 ±	0	5 ±	8	22 ±	15	1 ±	2
NO	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..

1) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

2) Produktionsområden, se sid 8.

3.3 Fånggrödor hösten 2019

3.3 Catch crops autumn 2019

Antal företag ¹	Areal fånggröda ² ha	Andel av fånggrödearealen med typ av fånggröda													
		Vallgräs		Vallgräs med baljväxter		Vitsenap		Rättika		Oljerättika		Höstråg		W.voldiskt rajgräs	
		%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³	%	fm ³
Riket															
2019	372	72 500	56 ± 6	10 ± 4	0 ± 0	2 ± 1	24 ± 5	2 ± 1	6 ± 2						
2016	288	63 900	65 ± 7	9 ± 4	1 ± 1	6 ± 5	15 ± 4	2 ± 1	3 ± 2						
Produktionsområden⁴															
GSS	100	16 100	37 ± 10	3 ± 3	1 ± 1	6 ± 5	51 ± 10	1 ± 0	2 ± 2						
GMB	119	14 000	46 ± 9	1 ± 1	0 ± 0	0 ± 0	40 ± 10	4 ± 2	9 ± 5						
GNS	76	22 600	73 ± 11	17 ± 10	0 ± 0	0 ± 1	5 ± 4	0 ± 0	5 ± 4						
SS	17	10 100	.. ± ..	.. ± ..	.. ± ..	.. ± ..	.. ± ..	.. ± ..	.. ± ..						
GSK	57	8 500	72 ± 13	10 ± 7	0 ± 0	0 ± 0	6 ± 7	2 ± 2	9 ± 9						
SSK	3	1 100	.. ± ..	.. ± ..	.. ± ..	.. ± ..	.. ± ..	.. ± ..	.. ± ..						
NN	.	0	. ± .	. ± .	. ± .	. ± .	. ± .	. ± .	. ± .						
NÖ	.	0	. ± .	. ± .	. ± .	. ± .	. ± .	. ± .	. ± .						

1) Antal företag som ingår i beräkningarna.

2) Arealuppgifter från Jordbruksverkets administrativa register över arealbaserade stöd. Inkluderar arealer med miljöersättning för fånggröda enligt pågående Landsbygdsprogram.

3) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

4) Produktionsområden, se sid 8.

4.1 Spridning av kalk på åkermark angivet som kalkad åkerareal (hektar och procent av total åkerareal) och kalkningsmedel (ton) 2019

4.1 Application of lime on arable land expressed as limed area (hectare and percentage of total arable land) and lime product (tonnes) 2019

	Antal företag ¹	Antal kalkande företag ²	Areal åker ³ ha	Kalkad åkerareal		Kalkad åkerareal		Kalkningsmedel ⁴	
				ha	fm ⁵	%	fm ⁵	ton	fm ⁵
Riket									
2019	4 443	586	2 551 500	72 200 ±	7 200	2,8 ± 0,3		326 400 ±	34 100
2016	4 421	608	2 579 600	71 800 ±	7 400	2,8 ± 0,3		336 600 ±	39 200
2014	2 433	366	2 596 500	70 500 ±	10 900	2,7 ± 0,4		331 700 ±	47 400
2012	2 755	442	2 608 300	80 600 ±	9 000	3,1 ± 0,4		382 900 ±	50 500
2010	3 981	571	2 633 500	73 400 ±	6 800	2,8 ± 0,3		329 000 ±	32 300
Produktionsområden⁶									
GSS	560	126	322 500	15 500 ±	2 600	4,8 ± 0,7		72 500 ±	13 000
GMB	718	103	312 600	12 700 ±	3 100	4,1 ± 1,0		60 100 ±	15 600
GNS	580	67	438 900	8 400 ±	2 800	1,9 ± 0,7		34 700 ±	12 300
SS	644	80	590 100	14 300 ±	4 100	2,4 ± 0,7		65 200 ±	18 400
GSK	1 016	156	452 000	15 800 ±	2 700	3,5 ± 0,6		65 300 ±	11 400
SSK	311	18	183 500	.. ±	..	1,2 ± 0,6		.. ±	..
NN	330	9	146 000	.. ±	..	0,6 ± 0,4		.. ±	..
NÖ	284	27	105 900	2 500 ±	1 300	2,4 ± 1,3		15 100 ±	10 000
Län									
Stockholms län	89	10	79 000	.. ±	..	1,4 ± 0,9		.. ±	..
Uppsala län	180	9	162 200	.. ±	..	0,6 ± 0,4		.. ±	..
Södermanlands län	121	20	123 800	4 000 ±	2 400	3,2 ± 2,2		16 700 ±	10 400
Östergötlands län	303	27	199 500	2 200 ±	1 000	1,1 ± 0,5		12 800 ±	5 800
Jönköpings län	204	35	85 800	2 900 ±	1 000	3,3 ± 1,2		11 600 ±	4 300
Kronobergs län	113	22	46 100	2 300 ±	1 000	5,1 ± 2,0		10 400 ±	4 700
Kalmar län	300	33	118 600	2 300 ±	700	2,0 ± 0,5		10 400 ±	3 600
Gotlands län	163	–	85 600	.. ±	..	.. ± ..		.. ±	..
Blekinge län	93	11	30 100	.. ±	..	4,2 ± 2,8		.. ±	..
Skåne län	800	185	437 100	24 800 ±	4 000	5,7 ± 0,8		123 200 ±	20 500
Hallands län	270	65	106 900	6 900 ±	1 900	6,5 ± 1,7		25 000 ±	7 600
Västra Götalands län	705	78	458 900	10 100 ±	3 000	2,2 ± 0,7		37 900 ±	12 300
Värmlands län	156	15	104 900	.. ±	..	1,8 ± 1,1		.. ±	..
Örebro län	155	28	103 000	6 800 ±	3 200	6,6 ± 2,3		30 400 ±	13 700
Västmanlands län	93	11	100 100	.. ±	..	1,2 ± 0,9		.. ±	..
Dalarnas län	115	3	58 700	.. ±	..	.. ± ..		.. ±	..
Gävleborgs län	140	3	66 200	.. ±	..	.. ± ..		.. ±	..
Västernorrlands län	92	1	47 000	.. ±	..	.. ± ..		.. ±	..
Jämtlands län	89	3	38 800	.. ±	..	.. ± ..		.. ±	..
Västerbottens län	168	22	67 400	2 200 ±	1 300	3,3 ± 2,0		.. ±	..
Norrbottnens län	94	5	32 000	.. ±	..	.. ± ..		.. ±	..

1) Antal företag som ingår i beräkningarna.

2) Antal företag i undersökningen som angett att de spridit kalk det aktuella året.

3) Arealuppgifter från JO 10 SM 1902.

4) Kalkningsmedel ej korrigerat för vattenhalt.

5) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

6) Produktionsområden, se sid 8.

4.2 Total mängd kalciumoxid (ton CaO) och magnesium (ton) i spridd kalk samt hektargivor på kalkad åkerareal (ton CaO/hektar, kg magnesium/hektar) 2019

4.2 Total amount of calcium oxide (tonnes CaO) and magnesium (tonnes) in applied lime and amount per hectare on limed arable land (tonnes CaO/hectare, kg magnesium/hectare) 2019

	CaO		CaO		Magnesium		Magnesium	
	ton	fm ¹	ton/ha	fm ¹	ton	fm ¹	kg/ha	fm ¹
Riket								
2019	137 300 ±	14 700	1,9 ±	0,1	5 000 ±	900	69 ±	10
2016	142 200 ±	16 200	2,0 ±	0,1	5 600 ±	800	78 ±	10
2014	136 000 ±	19 400	1,9 ±	0,1	5 700 ±	1 200	82 ±	12
2012	157 900 ±	20 100	2,0 ±	0,1	6 700 ±	1 200	84 ±	12
2010	135 400 ±	12 600	1,8 ±	0,1	6 200 ±	1 000	85 ±	11
Produktionsområden²								
GSS	26 300 ±	4 900	1,7 ±	0,1	900 ±	200	59 ±	13
GMB	24 400 ±	6 800	1,9 ±	0,4	1 000 ±	400	80 ±	22
GNS	16 200 ±	5 600	1,9 ±	0,3	.. ±	..	92 ±	46
SS	29 100 ±	8 100	2,0 ±	0,2	600 ±	300	42 ±	17
GSK	28 600 ±	5 100	1,8 ±	0,1	1 300 ±	400	85 ±	18
SSK	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..
NN	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..
NÖ	6 500 ±	4 300	2,6 ±	0,5	100 ±	100	44 ±	28
Län								
Stockholms län	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..
Uppsala län	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..
Södermanlands län	7 400 ±	4 500	1,8 ±	0,3	.. ±	..	.. ±	..
Östergötlands län	5 900 ±	2 700	2,7 ±	0,2	100 ±	100	45 ±	15
Jönköpings län	5 100 ±	1 900	1,8 ±	0,1	.. ±	..	113 ±	61
Kronobergs län	4 000 ±	1 900	1,7 ±	0,2	100 ±	100	58 ±	33
Kalmar län	4 700 ±	1 700	2,0 ±	0,2	500 ±	200	199 ±	55
Gotlands län	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..
Blekinge län	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..
Skåne län	46 600 ±	8 400	1,9 ±	0,2	1 700 ±	400	68 ±	13
Hallands län	11 100 ±	3 400	1,6 ±	0,1	400 ±	200	56 ±	19
Västra Götalands län	17 500 ±	5 600	1,7 ±	0,3	900 ±	600	87 ±	40
Värmlands län	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..
Örebro län	13 400 ±	6 000	2,0 ±	0,2	300 ±	100	40 ±	19
Västmanlands län	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..
Dalarnas län	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..
Gävleborgs län	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..
Västernorrlands län	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..
Jämtlands län	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..
Västerbottens län	.. ±	..	2,6 ±	0,5	100 ±	100	.. ±	..
Norrbottnens län	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..	.. ±	..

Anm: Hänsyn taget till vattenhalt i handelsvaran vid omräkning till CaO respektive magnesium.

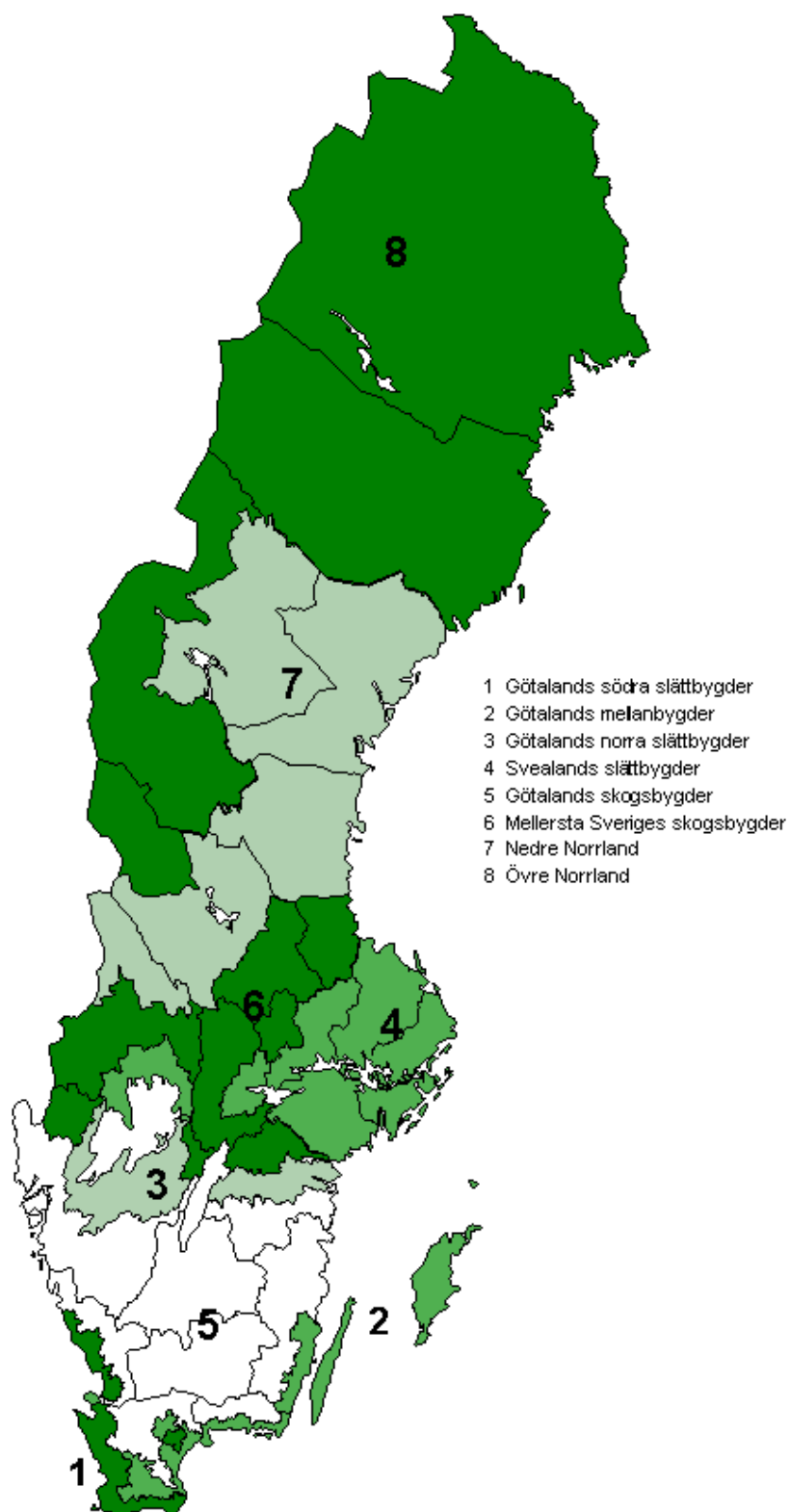
1) fm = felmarginal (dubbla medelfelet).

2) Produktionsområden, se sid 8.

Kartor

1. Produktionsområden (PO8)

1. Agricultural production areas (PO8)



Kort om statistiken

Statistikens ändamål och innehåll

Undersökningsserien där Odlingsåtgärder ingår inleddes 1988, och undersökningar har genomförts intermittent sedan dess. Mellan 1988 och 2003 ingick frågor om odlingsåtgärder som en del i undersökningen om gödselmedel i jordbruket. Från och med 2006 till och med 2014 utfördes en separat undersökning om odlingsåtgärder, för att 2016 återigen bli en del av undersökningen Gödselmedel och odlingsåtgärder i jordbruket.

Statistiken används främst till nationella beräkningar av kväve- och fosforutsläpp till vatten, utsläpp av växthusgaser samt för växtnärbalanser. Dessa beräkningar används bland annat för uppföljning och utvärdering av miljökvalitetsmål och rapportering av genomförande av EU-direktiv och internationella konventioner.

Planering, och utveckling av undersökningen har skett efter samrådiskontakter med Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten, Vattenmyndigheterna, Sveriges lantbruksuniversitetet (SLU) och Research Institutes of Sweden (RISE).

Statistiska mått som redovisas är summor (totaler) och andelar av olika former av träda, slåttervall, bearbetningstekniker, fånggrödor, bearbetningstidpunkter samt spridning av kalk på åkermark. Redovisning sker för hela riket, åtta produktionsområden (PO) och för kalk även för län. Statistiken avser växtodlingsåret 2019, undantaget delen om kalk som avser kalenderåret 2019.

Nedan listas observationsvariablerna i undersökningen:

- För träda (avser största trädeshäktet):
 - Om träda fanns på gården under 2019.
 - Trädans etablering.
- För slåttervall (avser största häktet med slåttervall):
 - Om slåttervall fanns på gården under 2019.
 - Vilket år slåttervallen såddes in . (observationsvariabel som används för att beräkna målvariabeln *ålder på slåttervall*)
 - Om baljväxter fanns i utsädet till slåttervallen.
 - Vilka baljväxter som i så fall fanns i detta utsäde.
- För jordbearbetning:
 - För vårkorn (avser största häktet med vårkorn):
 - Om vårkorn fanns på gården under 2019.
 - Hur häktet bearbetades efter 2018 års gröda.
 - När häktet bearbetades första gången efter 2018 års gröda.
 - För havre (avser största häktet med havre):
 - Om havre fanns på gården under 2019.
 - Hur häktet bearbetades efter 2018 års gröda.
 - När häktet bearbetades första gången efter 2018 års gröda.

För höstspannmål (avser största häktet för allt slags höstspannmål):

- Om höstspannmål fanns på gården under 2019.
- Hur häktet bearbetades efter 2018 års gröda.
- När häktet bearbetades första gången efter 2018 års gröda.

- Fånggrödor 2019:
 - Om fånggröda fanns på gården 2019.
 - Vilka fånggrödor som i så fall fanns.
- Kalkning 2019:
 - Vilken eller vilka kalkprodukter som spridits under 2019.
 - Hur stor total mängd kalk som spridits.
 - Hur stor spridningsarealen var.

Dessutom samlas uppgifter om arealer in för grödor som odlas men inte hittats i Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd.

Målvariabler som hämtas från register är:

- För träda (avser största fältet med träda):
 - Trädans ålder.
- För slåttervall (avser största fältet med slåttervall):
 - Om vallen var ekologiskt odlad.
- För fånggröda:
 - Totala arealen med fånggröda på gården.

Definitioner och förklaringar

Ekologisk slåttervall – Slåttervall med ersättning för ekologisk odling.

Fånggröda – Växtlighet mellan två grödor i syfte att minska förlusterna av växtnäring. I undersökningen ingår endast fånggröda med miljöersättning för minskat kväveläckage.

Kortliggande träda – Träda som ingår i växtföljden och ligger 1 eller 2 år.

Långliggande träda – Träda som ligger 3 år eller längre.

Slåttervall – Vallareal från vilken minst en skörd tagits.

Strukturkalk – Produkter som i dag saluförs som strukturkalk. Det är blandningar av släckt kalk och kalkstensmjöl/kalkstenskross med en halt av aktiv CaO mellan 15 och 20 procent. Andra produkter med struktureffekt, som t.ex. gips, ingår inte i undersökningen.

Träda – Med träda menas grödkod 60 i 2019 års SAM-blankett.

Information om statistikens framställning

Undersökningen genomfördes under hösten 2019 via SCB:s webbsystem för lantbruksstatistik. Insamlingen gjordes i ett webbformulär där lantbrukarna kunde lämna sina uppgifter direkt till SCB och där motsvarande uppgifter hämtades in genom telefonintervjuer med de företag som inte lämnat uppgifter själva.

Som urvalsram användes en delmängd av Lantbruksregistret (LBR) avseende 2018. Uppgifterna i Lantbruksregistret vid urvalstillfället avser förhållandena året före undersökningsåret, varför en viss över- respektive undertäckning föreligger i förhållande till målpopulationen.

Den del av rampopulationen som var föremål för datainsamling innefattade jordbruksföretag med mer än 5,0 hektar åkermark eller stor djurhållning. Undersökningen baseras på ett så kallat cut-off-förfarande, där de minsta företagen (med högst 5,0 hektar och liten djurhållning), utesluts från datainsamlingen men ingår i statistiken. På urvalet matchades sedan 2019 års grödarealer från Jordbruksverkets register över arealbaserade stöd.

Inför urvalet av företag korsklassificerades sju olika driftsinriktningar med åtta produktionsområden i ramen. Driftsinriktningarna var växtodling, mjölkkor, övriga nötkreatur, grisar, övrig djurhållning, blandad växtodling/djurhållning och småbruk. Efter sammanslagning av vissa klasser, avgränsades 53 strata (urvalsgrupper). Urvalssannolikheten i varje stratum är relaterad till arbetsbehovet uttryckt i antal standardtimmar på företaget.

I ett andra urvalssteg väljs ett fält för havre, vårkorn, höstspannmål, träda respektive slåttervall. Eftersom det inte är praktiskt möjligt att vid en telefonintervju slumpmässigt ta ut ett fält, har konsekvent uppgifter för odlingsåtgärder för det största fältet av ovanstående grödor inhämtats. Detta fält anses sedan vara representativt för samtliga fält av den grödan. Effekten på resultaten av att genomgående fråga om det största fältet av varje gröda i undersökningen om gödselmedel i jordbruket har utvärderats i en kvalitetsstudie av Bergström m.fl. (2009)¹.

Till 2019 års undersökning drogs ett urval av 5 150 jordbruksföretag över hela landet. Uppgiftslämnandet var frivilligt.

2019 var urvalet, till skillnad från 2016, inte positivt samordnat med urvalet till undersökningen *Skörd av spannmål, trindsäd och oljeväxter*. Utifrån analys av svarsfrekvensen i 2016 års undersökning, bedömdes att en positiv urvalssamordning minskade svarsfrekvensen i undersökningen om odlingsåtgärder eftersom uppgiftlämnarbördan blev större för många företag. Urvalsförfarandet 2019 ledde ändå till att 1 585 företag blev uttagna till båda undersökningarna.

Information om statistikens kvalitet

I undersökningen kan osäkerhet förekomma på grund av urval, täckningsbrister, mätning, bortfall och modellantaganden. Av dessa osäkerheter/fel torde i första hand urvalsosäkerheten påverka tillförlitligheten i statistiken.

Urval. Urvalsfelet är det fel som uppkommer på grund av att inte alla lantbruksföretag ingår i undersökningen, utan bara ett urval av företag. Undersökningens skattade värde kommer då att skilja sig från det värde som man skulle fått om företagen totalundersökts.

Exakt hur stort urvalsfelet är i en specifik undersökning går inte att veta. Dock kan man få en uppfattning om inom vilka intervall urvalsfelet befinner sig genom att beräkna skattningens medelfel. Ett vanligt mått på urvalsfelets storlek är spannet av det 95-procentiga konfidensintervallet, som i tabellerna redovisas genom statistikvärdet plus/minus felmarginalen. Detta intervall innesluter i 95 fall av 100 det sanna värde som man är ute efter att skatta, under förutsättning att de systematiska felen är små. Ju större intervallet är, desto mindre säker är skattningen.

Exempel: Andelen trädesareal med kortliggande träda 2019 är enligt tabell 1.1 37 ± 5 %. Ett 95-procentigt konfidensintervall ges då av [32;42]. Man kan då

¹ Bergström J., Brånvall G., Andrist Rangel, Y. and Svensson J. (2009). Aspects of the Swedish survey on use of fertiliser and animal manure. Regions and Environment Department & Process Department, Statistics Sweden. Intern rapport, Eurostat.

med liten felrisk (5 %) säga att intervallet mellan 32 och 42 % innesluter den verkliga andelen.

Exempel forts.: Andelen av trädesarealen med kortliggande träda skattades för 2014 till 29 % och för 2019 till 37 %. Kan man säga att ökningen med 8 procentenheter mellan åren är signifikant, det vill säga att skillnaden inte enbart kan tillskrivas den slumpmässiga osäkerheten från urvalen? Felmarginalen var 4 % år 2014 och 5 % år 2019. Vi kan inledningsvis konstatera att intervallet för 2014 [25;33] och intervallet för 2019 [32;42] överlappar varandra. Detta indikerar att minskningen eventuellt inte är signifikant. Vi beräknar en felmarginal för ett 95-procentigt konfidensintervall för minskningen på följande sätt:

$$1,96 * \sqrt{\left(\frac{0,04}{1,96}\right)^2 + \left(\frac{0,05}{1,96}\right)^2} \approx 0,06 \text{ dvs. } 6\%$$

Ett 95-procentigt konfidensintervall för minskningen (8 ± 6) ges då av [2;14]. Intervallet är skilt från noll, vilket betyder att minskningen *är* signifikant, dvs. statistiskt säkerställd.

Täckning: Täckningsbrister sammanhänger i denna undersökning främst med att urvalet dragits på basis av Lantbruksregistrets uppgifter för år 2018. Nyttillkomna företag ingår då inte i urvalet och andra kan ha upphört. Därför kan en viss undertäckning och övertäckning förekomma. Under- och övertäckning bedöms påverka resultaten i mycket liten utsträckning.

Mätning: Uppgifterna samlas från och med 2016 in via SCB:s webbsystem för lantbruksstatistik. Insamlingen sker i ett webbformulär där lantbrukarna kan lämna sina uppgifter direkt till SCB och där motsvarande uppgifter hämtas in genom telefonintervjuer med de företag som inte lämnat uppgifter själva. För att lantbrukarna ska känna trygghet vid uppgiftslämnandet och för att minska risken för missförstånd anlitas intervjuare som har lantbrukserfarenhet. Intervjuerna kan bedöma om uppgifterna är rimliga och reda ut eventuella oklarheter direkt med uppgiftslämnarna. Webbformuläret innehåller dessutom olika kontroller för att minska risken för misstag. Orimliga värden korrigeras efter datainsamlingen av sakkunniga granskare. Några systematiska konsekvenser för statistikens tillförlitlighet orsakade av lantbrukarnas svårigheter att lämna uppgifter har inte uppdagats, dock kan slumpmässiga effekter inte uteslutas.

Bortfall. Det ovägda bortfallet i undersökningen uppgick till 14 procent. Utöver bortfallet av hela företag tillkommer ett partiellt bortfall av enstaka uppgifter i varierande omfattning. I skattningsförfarandet ligger ett antagande om att bortfallet har samma förväntade medelvärde som det inkomna materialet inom respektive stratum. Bortfallet bedöms inte leda till några systematiska eller slumpmässiga fel av betydelse och påverkar därför troligen inte tillförlitligheten i någon större utsträckning.

Modellantaganden. Andelsskattningarna för målpopulationen har tagits fram genom ett modellantagande att odlingsåtgärder har samma mönster för de minsta företagen (under den cut-off-gräns som satts för datainsamlingen) som för övriga företag. Tillförlitligheten bedöms inte påverkas i någon större grad av osäkerheten i detta modellantagande, eftersom arealen är så liten under cut-off-gränsen.

Ett annat modellantagande är att det största fältet för respektive gröda är "representativt" för samtliga fält av grödan.

Vad gäller skattningar av total kalkad areal och mängd kalk görs modellantagande att ingen kalkning görs på företagen under cut-off gränsen. Detta baserat på en metodstudie från 2015 som visade på marginell kalkning för dessa företag. Skattningarna av mängden kalciumoxid (CaO), magnesium (Mg) och kadmium (Cd) som tillförs åkermarken vid kalkning är beroende av modellantaganden. Lantbrukarnas uppgifter om använda kvantiteter kalk av olika slag räknas om med hjälp av omräkningsfaktorer för att erhålla målvariablerna. Omräkningsfaktorerna, som utgörs av uppgifter om CaO-, Mg- och Cd-innehåll samt vattenhalt i kalk av olika sorter, kommer från innehållsdeklarationer enligt tillverkarna. Här bedöms uppgifterna som säkra, med undantag för vattenhalt som i verkligheten varierar beroende på hur kalken har lagrats.

Uppgifter om baljväxtinblandning i vallutsädet vid insådd av slättervall inhämtas endast från fält med 1–3 år gamla vallar. För fält med äldre vallar kan det vara svårt för lantbrukaren att svara på frågan. Förfarandet medför dock ett antagande om att utsädet hade samma sammansättning vid insådd av de äldre (4 år eller äldre) som de yngre vallarna. Detta sätt att ställa frågan bedöms ge ett säkrare statistiskt underlag än om man frågat även för vallar äldre än 3 år.

Bra att veta

Jämförbarhet över tid

Innehåll

År 2012 ingick frågor om skörderester tillfälligt i undersökningen. Samma år lades frågor om fånggrödor före sådd av vårkorn och havre till. År 2014 togs frågor om anskaffning av stallgödsel bort och frågor om spridning av kalk på åkermark lades till. Motsvarande uppgifter för kalk har tidigare samlats in i Gödselmedelsundersökningen för kalenderåret 2010 och 2012, men publicerades för första gången 2015 (MI 30 SM 1502).

Uppgifter om årlig *försäljning* av kalk har fram till och med 2012 samlats in via undersökningen "Försäljning av kalk för jord- och trädgårdsbruk, sjöar, vatten drag och skog" och publicerats i MI 30-serien, med sista publicering i MI 30 SM 1303. Skillnader i statistiken över kalkanvändning och kalkförsäljning antas bero på svårigheter att i undersökningen för försäljningsstatistiken identifiera alla industrirestprodukter som säljs eller skänks bort som pH-höjande kalkprodukter för jordbruksändamål; ett fenomen som kraftigt ökat sedan slutet av 1990-talet.

Resultat från 2012 års undersökning angående hantering av skörderester var de första att publiceras som officiell statistik sedan SM:et "Utnyttjande av halm och blast från jordbruksgrödor 1997" (MI 63 SM 9901). Eftersom indelningen av kategorier skiljer sig något mellan undersökningarna bör detta beaktas vid jämförelse av resultaten. Den största skillnaden är att i 1997 års undersökning ställdes inga frågor om andel areal där grödan skördats som grönfoder, medan detta ingick i 2012 års undersökning.

Inför 2016 års undersökning gjordes en noggrann översyn av statistikbehovet och vilka uppgifter som verkligen behöver samlas in direkt från lantbrukarna, respektive vilka som kan hämtas från olika register eller strykas helt. Detta för att minska uppgiftslämnarbördan för lantbrukarna. Se nedan, avsnittet "Ändringar i tabeller".

Urval

Mellan åren 2006 och 2014 var undersökningen om odlingsåtgärder en separat undersökning, och urvalet gjordes då på ett annat sätt. Som urvalsram användes Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd. I ramen för Odlingsåtgärder tillämpades en cut-off-gräns vid jordbruksföretag med minst 5,0

hektar åkerareal samt minst 0,3 hektar av undersökningsgrödorna. Företag med mindre areal än detta undersöktes inte. Urvalsramen stratifierades i 8 strata efter produktionsområden (PO8) och totalt 3 000 företag valdes ut slumpmässigt.

Sannolikheten att komma med i ett stratums urval var proportionell mot företagets storlek med avseende på odlingsareal. Detta storleksmått transformerades sedan så att inga extrema inklusionssannolikheter skulle förekomma. Man får då stabila skattningar. Detta gjordes genom att använda ett s.k. PoMix-urval, som är en "blandning" av Pareto π ps-urval och obundet slumpmässigt urval (OSU).

Inför 2016 års samordning med undersökningen om gödselmedel i jordbruket ändrades urvalsförfarandet och antalet stora djurgårdar blev fler än i tidigare års urval, eftersom urvalet tidigare endast gjordes utifrån areal och ingen hänsyn togs till standardtimmar. För att få med en del av de små gårdar, som tidigare endast ingick i urvalet till Odlingsåtgärder, lades ett nytt stratum till i urvalet för 2016 års samordnade undersökningar. PoMix-urval användes även för 2016 och 2019 års urval. Ändringarna i urvalsförfarandet ledde till att målpopulationerna för respektive referensår fr.o.m. 2016 skiljer sig från tidigare undersökningar om odlingsåtgärder. Numera inkluderas även företag som kommit med i urvalet på grund av att de har stor djurhållning, dvs. motsvarande de företag som ingår i Lantbruksregistret. Statistiken är framräknad för att avse hela målpopulationen.

Ändringar i tabeller

I tabell 1.1 och 1.2 redovisas trädesareal fördelad på kort- respektive långliggande träd. Tidigare togs skattningarna i tabellerna fram utifrån insamlade svar om hur gammal trädan på största fältet var. Från och med 2016 har trädans ålder beräknats genom att i stället hämta uppgifter från Jordbruksverkets blockdatabas avseende största trädesfältet på de gårdar som ingick i undersökningen om odlingsåtgärder.

I tabell 2.1 redovisas slåttervallens ålder. Tidigare frågades om hur gammal slåttervallen var. Inför 2016 års undersökning omformulerades frågan p.g.a. osäkerhet kring hur denna fråga hade tolkats av lantbrukarna, se avsnitt "Variabler". Frågan avser numera vilket årtal som slåttervallen såddes in. Det nya sättet att ställa frågan bedöms ge ett säkrare statistiskt underlag, varför tidigare års data (avseende 2014 och tidigare) inte publiceras i den nya tabellen. Inför 2019 års undersökning utökades svarsalternativen i webbformuläret med ytterligare ett år, varför tabell 2.1 kunde utökas med ålderskategori ("5 år eller äldre") vilket ger en kvalitetshöjning.

Inför 2016 ändrades frågeställningen om fånggröda och statistiken som presenteras i tabell 3.3 för 2016 och 2019 avser typer av fånggröda på hela den stödberrättigade fånggrödearealen.

Insamling

Insamlingen har sedan 2006 genomförts genom mixed mode, det vill säga via en kombination av insamlingssätt. Det som använts har varit pappersblankett, telefonintervju och webbformulär. Från och med 2016 ingår undersökningen i SCB:s webbsystem för lantbruksstatistik. Lantbrukarna kan där själva svara i ett webbformulär eller svara på intervjufrågor som också registreras direkt i samma webbformulär.

Sammanfattningsvis har jämförbarheten över tid vissa begränsningar. Detta gäller särskilt uppgifterna om vallålder och fånggrödor där tidsserierna har brutits och därför inte publiceras i sin helhet.

Publicering

Statistiken publiceras i Statistiska meddelanden (MI 30 SM, tidigare Na 30 SM). Publicering sker på SCB:s webbplats www.scb.se/MI1001 under Miljö.

Annan statistik

Statistik över gödselmedel i jordbruket har tidigare publicerats vartannat år. Från och med 2016 är insamlingen gemensam med undersökningen om odlingsåtgärder, men redovisning av statistiken görs separat och publiceras före odlingsåtgärder. Uppgifter för 2019 finns redovisade i MI 30 SM 2002.

Årligen publiceras regional statistik över försålda mängder växtnäring i mineralgödselmedel till jord- och trädgårdsbruk. Uppgifter för 2018/2019 finns redovisade i MI 30 SM 2001.

Tidigare publicerades årligen försäljningsstatistik över kalk till jordbrukssektorn, senast för 2012 (MI 30 SM 1303).

År 1995 utgav SCB en uppdaterad sammanställning med långa regionala tidsserier över försäljningen av handelsgödsel och kalk samt produktionen av stallgödsel. Resultaten redovisas i *Handelsgödsel, stallgödsel och kalk i jordbruket* (Na 30 SM 9503).

Växtnäringsbalanser för svensk jordbruksmark publiceras av SCB. I dessa beräkningar används bland annat uppgifter från undersökningen om odlingsåtgärder i jordbruket. De senaste resultaten finns redovisade i MI 40 SM 1801.

Mer information om statistiken, dess kvalitet och framställning ges i *Kvalitetsdeklaration Odlingsåtgärder i jordbruket* respektive *Statistikens framställning Gödselmedel och odlingsåtgärder i jordbruket* på SCB:s webbplats, www.scb.se.

In English

Summary

Cultivation measures on set-aside (fallow) land, temporary grasses, winter grain, spring barley and oats, for 2019 are presented in this report. The report also includes results on catch crops and application of lime on arable land. The results are based on a survey with a sample of 5 150 agricultural holdings. Data were collected using “mixed mode”, i.e., through web questionnaires and follow-up telephone interviews during the autumn 2019. See tables 1–4 for results.

Long-term set-aside land dominates

The total area of set-aside land decreased by 36 000 hectares between 2016 and 2019. Long-term set-aside (3 years old or more) land dominates and accounted for 63 per cent of the set-aside land in 2019. Old ley was the most common type of both short- and long-term set-aside land.

Temporary grasses are most commonly sown in with a mixture of leguminous plants

Of the area covered with temporary grasses, 83 per cent was established with a seed mixture containing leguminous plants. Most common is a mixture containing both red and white clover. Organic temporary grasses are more often established with a seed mixture with leguminous plants.

Stubble cultivation a more common tillage method

Stubble cultivation is becoming a more common tillage method, while ploughing is decreasing. Before sowing of autumn cereals, 50 percent of the crop area was prepared by stubble cultivation, an increase by 20 percent units since 2016. Ploughing or a combination of ploughing and stubble cultivation is yet still the most common tillage method before sowing of spring barley and oats.

In 2019, the area with catch crops used to reduce nitrogen losses was 72 500 hectares. The most common catch crop was grass, followed by oilseed radish/white radish.

Lime is applied to about three per cent of the arable land

About three per cent of the arable land was limed in 2019. About 326 000 tonnes of lime products were applied to arable land, which equals 137 000 tonnes of CaO in total, or about 2 tonnes of CaO per hectare of limed arable land in 2019. The amount of cadmium in the lime spread on arable land was estimated at 93 kg in total for 2019.

List of tables

Symbols and abbreviations	8
1.1 Set-aside land (fallow) 2019 by short and long term set-aside	9
1.2 Set-aside land (fallow) 2019 by establishment crop	10
2.1 Temporary grasses 2019 by age	11
2.2 Temporary grasses 2019 by type of leguminous plants in the seed mixture	12
3.1 Tillage methods before crops harvested 2019 (winter grain, spring barley and oats)	13
3.2 Time of first tillage before sowing of crops harvested 2019 (winter grain, spring barley and oats)	14
3.3 Catch crops autumn 2019	15
4.1 Application of lime on arable land expressed as limed area (hectare and percentage of total arable land) and lime product (tonnes) 2019	16
4.2 Total amount of calcium oxide (tonnes CaO) and magnesium (tonnes) in applied lime and amount per hectare on limed arable land (tonnes CaO/hectare, kg magnesium/hectare) 2019	17

List of terms

andel	share
användning	use of
baljväxt	leguminous crop
brytningstidpunkt	time of first tillage
de svenska miljömålen	environmental objectives/targets
ekologisk odling	organic production
endast	only
fosfor	phosphorus
fånggröda	catch crop
företag	farm
gammal vall	old ley
Götalands mellanbygder	Central districts in Götaland
Götalands norra slättbygder	Plain districts in Northern Götaland
Götalands skogsbygder	Forest districts in Götaland
Götalands södra slättbygder	Plain districts in Southern Götaland
havre	oats
höst	autumn
höstraps	winter rape
höstspannmål	winter grain
höstvete	winter wheat
insådd	with undercrop/re-seed
jordbearbetningsteknik	tillage method
jordbruksföretag	agricultural holding
kadmium	cadmium
kalkningsmedel	lime product
klövervall	clover ley
konventionell odling	conventional production
kortliggande träda	short-term set-aside (1-2 years)
kväve	nitrogen
kväveutlakning	nitrogen leaching
lusern	lucerne
långliggande träda	long-term set-aside (3 years or more)

Mellersta Sveriges skogsbygder	Forest districts in Central Sweden
månader	months
Nedre Norrland	Lower parts of Norrland
odlingsåtgärder	cultivation measures
plöjning	ploughing
putsningar	cuttings/trimmings
rödklöver	red clover
slåttervall	ley
sockerbetor	sugar beet
strukturkalk	soil structure lime
stubbearbetning	stubble cultivation
stubbträda	stubble (set-aside)
Svealands slättbygder	Plain districts in Svealand
träda	set-aside land/fallow
undersökning	survey
uppgift saknas	data missing
vitklöver	white clover
vår	spring
vårkorn	spring barley
växtnäringsämnen	plant nutrients
åkermark	arable land
ålder	age
Övre Norrland	Upper parts of Norrland
övriga grödor	other crops